

SAJ SRCA ZVESTA KAKOR ZDAJ
OSTALA BODO VEKOMAJ!

Simon Jenko.

CVETINOMIRSKI:

Čmrlj.

S edin za mizo; sam. Pred menoj v tenki japonski vazi šopek dehtečih rož, odmašena steklenica tinte, peresnik z že omočenim peresom, kupček belega papirja in zabojček cigaret. Pa se mi ne ljubi ne pisati ne pušiti. Skozi odprto okno puhti v mojo sobo sladka vonjava cvetočih travnikov, vijočih se spodaj pod hišo, po holmu navzdol, mi boža obraz, kroži okrog mene in spleta v zraku čimdalje bolj dišeče vence. V sijaju toplega pomladanskega popoldneva se vriskajje koplje vsa dolina z valujočim žitom na njivah in s pisanim cvetjem na travnikih. In za dolino v hrib vzpenjajoče se gozdovje, vse svetlozeleno od novega pomlajenja, vabi tako prijazno šumeč v svoje kraljestvo...

Nemirno se premaknem na stolu, pa trknem z desno nogo po tleh. Trk! Trk! ... Tam iz kota — dvoje pošasti — se ozirajo name — berglje. Ne — rajši lepo mirno čičkaj!

O, moja lesena noga — lesena noga — lesena! —

Kako so grmeli takrat topovi, kako so brenčale krogle, žvižgale granate in sikali šrapneli!

In zdaj? Moja lesena noga — lesena noga — lesena! —

Z dlanmi si zakrijem oči. Pusto in prazno mi je v glavi; zdi se mi, da ne sedim za mizo jaz, živ človek, da sem zdavnaj umrl — marveč da sedi tu namesto mene okostnjak z režečo lobanjo in s koščeninimi rokami in nogami. Za njega, okostnjaka, ni več življenja; pa je prišel semkaj na zeleni holm, vstal je bil iz groba, in zdaj straši tukaj za mizo v moji sobi, straši po vsem holmu, po dolini straši, po njivah in travnikih in po gozdovih...

Kdo je zagodrnjal?

A ti si, čmrlj! Saj nisi zagodrnjal, ne, pozdravil si me. Prav, da si me prišel obiskat, da si me vzdramil iz mojih žalostnih misli. Za takega gosta

bo moje okno vedno odprto; moj stari znanec in prijatelj si. Tako silno mi je dolgčas — ti si znal biti pa časih jako kratkočasen. Ti ugaja moj šopek, kajne? Pa se nisi nič izpremenil, čmrlj, ostal si tak, kakor si bil nekda: še vedno so ti najbolj všeč deteljni cvetovi; debel in kosmat se mrmraje ziblješ na rdeči okrogli glavici in srkaš iz nje nektar. Znaprej mi bo morala prinašati sestrice več deteljinih cvetov, da me še katerikrat obliščeš.

Pa čmrlj, kaj tako sam, kje imaš pa njega? Ali ga iščeš morda pri meni? Ga ni, ga ni več, tudi pri meni ne. Padel je v boj; tam daleč na severu je njegov grob... Ne verjameš? Nikar ga ne išči po sobi, ne išči ga pod mizo, nikamor ga nisem skril, ker ga ni; mo... zdaj imaš dovolj, zdaj verjameš, ko si videl mojo leseno mogo. A še ti ne gre vsa stvar v glavo; tako čudno in neverjetno me gledaš s cveta; najbrže dvomiš, da jaz nisem več jaz, misliš, da si zašel v popolnoma tuj svet, med mrliča in strahove. In me motiš se.

Moj najdražji prijatelj iz mladosti, padel si; zaman te kliče moje razžaloščeno srce; nikoli te ne prikljče. Samo spomin še nate, na vesele mladostne dni, ki sva jih preživela skupaj...

Čmrlj, ti veš še prav dobro, kako lepo smo živeli v tistih mladih časih! Vse slajše kakor zdaj so dehteli takrat travniki, vse lepše se je bočilo nebo, čisto in dobrohotno, in vse milejše je sijalo sonce, tako nizko in domače in pohlevno, da bi si ga bil odtrgal z neba kakor leporumeno svetlo solnčnico s stebila ter ga ponesel s seboj v sobo na mizo, da bi si ga ogledal prav od blizu. Stopala sva po ozki beli stezi preko travnika. Tinko in jaz, obadva obžarjena od mile solnčne luči, v visoki travi okrog naju so zumljali murni, ti, čmrlj, pa si se okrogel in težak zadovoljno zibal na rdečem deteljinem cvetu. In Tinko je zapel s svojim zvonkim glasom:

Čmrlj je umrl,
je v nebesa šel,
je hlače pozabil,
je nazaj šel...

Tako sva se pošalila časih s teboj. Pa nama nisi nič zameril, samo zamrmral si nekoliko, poletel do drugega cveta in obvisel na njem gugajoč, potem pa kobacal počasi po visoki bilki navzgor. Povsod, kjerkoli sva bila midva na travniku, si bil tudi ti. Rada sva te imela, najin prijateljček si bil. Mislil sem takrat, da je čez ves svet razlita sama bratska ljubezen, in da vlada povsod taka sloga, kakor je vladala med nami.

Ljubezen in sloga? Ali je človek še sploh vreden, da govori o tem?!

Vedela sva, kam nosiš spravljat med. V mahu na bregu ste imeli svoj dom. Pa sva si tudi midva časih maskrivaj privoščila medu iz vaše shrambe. Zagrmelo je v oblakih votlo in doneče, prileteli ste preplašeno domov — hej, nad med, dokler je še čas, da ga nam ne odnese nevihta! — pa ni bilo medu nikjer več. Pač si v začetku debelo pogledal in neko-

liko pogodrnjal, a jeze in sovraštva nisi nikoli poznal, in vse si nama odpustil — o, čmrli, ko smo se sešli zopet skupaj na travniku, da se igramo in kaj lepega pogovorimo.

Prijatelji moj iz mladih dni, kje si zdaj?

A ti, čmrli — kaj res že nameravaš odleteti? Te je postalo strah moje lesene moge, strah prelite bratske krvi, ki sem v njej gazil do kolen in katere duh me še zdaj obdaja? ... O, ti me veš, kaj je človek ... Vseeno še ostani, saj se ti ne mudi domov; daleč je še do večera, meni je pa tako jako dolgčas, tako rad bi se še kaj pogovoril s teboj ... Ne, ne, nikar še ne odtd! Pa če že res misliš, da bo treba domov — pojdi še semkaj k meni, da te za slovo vsaj pobožam! — —

Svatba v dobravi.

*Pevcev lahkokrilih melodije
tajno, čarno se glase ... Iz gaja
dih vonjav mamljivih se izlije
v čudes harmonije — v ljúbav maja!*

*In metulji v krogu se vrtijo
kakor Vile vrh goré, in v plesu
še poljube gorke si delijo
skrivno, tiho kakor ptice v lesu.*

*Pestre čaše z medom napolnile
deve-cvetke mlade in na zdravje
so bučelam, znankam vse napile.
Vesna zdaj obhaja svatbe slavje ...*

*Pevce - tujec pridem jaz v gostijo
in naj pojem pesem večno mlado.
Strune harfe moje le brnijo,
vzdih gorak pa plove čez livado.*

Vinko Klanšek.

Moja pesem.

*Moja pesem ni uganka,
ni utrinek blaznih sanj;
kakor dobra stara znanka
iz dejanj gre prek dejanj ...*

*Ličen slog in jasne misli,
to je njej in bo le v čisli;
kar je blágo in lepó,
to je njej nad vse svetó.*

Fr. Rojec.

